

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.A. SKUNDO**

2026 m. vasario d. Nr. S-2026/ (7-2025/180)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės, Raimondos Juodkaitės ir Jurgitos Narkevičiūtės (pranešėja), išnagrinėjo A.A. (toliau – Pareiškėjas) 2025-12-04 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2025-11-25 sprendimo dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. 21.222 Mr) 500-1358 (toliau – 2025-11-25 sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjas dalyvavo 2026-01-06 Komisijos posėdyje. Inspekcijos atstovas B.B. posėdyje dalyvavo nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėjas prašo panaikinti skundžiamą Inspekcijos sprendimą ir atleisti mokesčių mokėtoją nuo 9 143,17 Eur akcizų delspinigių sumokėjimo.

Skunde nurodoma, kad Vilniaus apygardos teismo 2022-08-16 teismo baudžiamuoju įsakymu baudž. byloje Nr. 1-307-891/2022 Pareiškėjas buvo pripažintas kaltu padaręs nusikalstamą veiką, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 199² straipsnio 2 dalyje. Skunde paaiškinta, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 8 straipsnio 3 dalimi, Inspekcija 2025-05-07 sprendimu Nr. (21.222Mr) 500-596 (toliau – 2025-05-07 sprendimas) atleido Pareiškėją nuo 10 963,52 Eur akcizų delspinigių už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-04-23 sumokėjimo, tačiau neatleido nuo 10 963,52 Eur akcizų delspinigių sumokėjimo. Pareiškėjui dėl 2025-05-07 Inspekcijos sprendimo pateikus skundą, Komisija 2025-07-04 sprendimu Nr. S-127 (7-2025/82) (toliau – 2025-07-04 sprendimas) pakeitė 2025-05-07 Inspekcijos sprendimo dalį, kuria Pareiškėjas buvo neatleistas nuo 10 963,52 Eur akcizų delspinigių sumokėjimo, nurodydama sumokėti 8 770,82 Eur akcizų delspinigių. T. y., atleido nuo 2 192,70 Eur akcizų delspinigių mokėjimo.

Pareiškėjo teigimu, laikotarpiu nuo 2025-10-10 iki 2025-11-15 atsirado naujų vertintinų aplinkybių, todėl jis pakartotinai kreipėsi į Inspekciją dėl atleidimo nuo priskaičiuotų, bet dar nesumokėtų delspinigių, kurie sudarė 9 143,17 Eur. Inspekcija 2025-11-25 sprendimu atleido Pareiškėją nuo 1 828,63 Eur akcizų delspinigių už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-06-01, tačiau neatleido nuo 7 314,54 Eur akcizų delspinigių už minėtą laikotarpį sumokėjimo.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad Inspekcijai pateikė visus kompetentingų institucijų išduotus dokumentus, patvirtinančius jo ekonominę bei socialinę būklę: dėl patirtų traumų avarijos metu buvo pateikti gydymo įstaigos išrašai apie sveikatos būklę bei gydymo ir

reabilitacijos planai; Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio teritorinio skyriaus (toliau – Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra) 2025-08-07 sprendimą dėl dalyvumo lygio nustatymo; sprendimą dėl šalpos negalios pensijos skyrimo laikotarpiu nuo 2025-07-22 iki 2026-07-31, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Vilniaus skyriaus (toliau – Sodra) sprendimą dėl šalpos negalios vienišo asmens išmokos skyrimo nuo 2025-07-22 iki tol, kol atitiks Lietuvos Respublikos vienišo asmens išmokos įstatymo (toliau – Vienišo asmens išmokos įstatymas) nustatytas sąlygas šiai išmokai gauti; Sodros sprendimą dėl socialinio draudimo negalios pensijos skyrimo nuo 2025-07-22 iki 2026-07-21; Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) pažymą, kad nuo 2025-01-28 yra registruotas Užimtumo tarnyboje. Papildomai pateikė „Revolut“ ir „Artea“ bankų sąskaitų išrašus; Fizinio asmens anketą (forma FR0283, toliau – Fizinio asmens anketa); valstybės įmonės Registrų centro (toliau – Registrų centras) išrašą apie turimą turtą. Pareiškėjo įsitikinimu, iš pateiktų dokumentų matyti, kad jo sveikatos būklė yra sunki.

Pareiškėjas atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad jo pajamos buvo susijusios su darbu statybų sektoriuje, veiklą vykdant pagal verslo liudijimą. Nurodė, kad dėl patirtų sužalojimų negali dirbti minėto darbo, todėl prarado pagrindinį pajamų šaltinį. Be to, Pareiškėjas dėl lūžių patyrė / patiria dideles išlaidas reabilitacijai, kineziterapeuto paslaugoms bei medikamentams, augina ir išlaiko nepilnametį vaiką. Mokesčių mokėtojo teigimu, šiuo metu vienintelis pragyvenimo šaltinis yra jam skirta šalpos negalios pensija, šalpos negalios vienišo asmens išmoka bei socialinio draudimo negalios pensija.

Pareiškėjas skunde pasisakė, kad Inspekcija skundžiamame sprendime padarė neteisingas išvadas dėl nekilnojamojo turto pajamų priskyrimo. Inspekcijos teigimu, Pareiškėjas 2025-06-06 pardavė žemės sklypą, esantį (duomenys neskelbtini), ir nepateikė informacijos apie gautas pajamas iš šio sandorio. Inspekcija suabejojo Pareiškėjo pateiktos informacijos visapusiškumu ir objektyvumu. Tačiau, kaip nurodė Pareiškėjas Komisijai, žemės sklypą pardavė su Inspekcijos sutikimu ir visos už žemės sklypą gautos lėšos buvo pervestos į Inspekcijos sąskaitą akcizų daliai padengti.

Pareiškėjas pažymėjo, kad su Inspekcija sudarė mokestinės paskolos sutartį dėl likusios prievolės sumokėjimo.

Priešingos pozicijos laikosi Inspekcija. Inspekcija vadovaudamasi MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 113 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Taisyklių¹ 7 punktu bei 25.1 ir 25.2 papunkčiais, skundžiamu sprendimu, už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-06-01, atleido Pareiškėją nuo 1 828,63 Eur akcizų delspinigių bei neatleido nuo 7 314,54 Eur akcizų delspinigių sumokėjimo. Mokesčių administratorius vadovavosi MAIS², EDS³, NTR⁴, Regitra⁵ sistemose turima informacija. MAIS duomenimis, Pareiškėjas 2025-11-20 (2025-10-10 ir 2025-10-15 prašymų nagrinėjimo dieną) valstybės biudžetui buvo skolingas 9 143,17 Eur akcizų delspinigių. Pareiškėjas 2025-07-08 sudarė su Inspekcija mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08) 327-73263 (toliau – Mokestinės paskolos sutartis), pagal kurią įsipareigojo iki 2028-06-25 sumokėti 37 842,20 Eur akcizus pagal sutartyje pateiktą grafiką. Inspekcija taip pat nurodė, kad tiek 2025-05-07 Inspekcijos, tiek 2025-07-04

¹ Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklės patvirtintos Inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 „Dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių patvirtinimo“;

² Mokesčių apskaitos informacinė sistema;

³ Elektroninio deklaravimo sistema;

⁴ Registrų centro Nekilnojamojo turto registras;

⁵ AB „Regitra“;

Komisijos sprendimais Pareiškėjas buvo atleistas nuo dalies akcizų delspinigių sumokėjimo.

Inspekcija, pakartotinai nagrinėdama Pareiškėjo prašymą, skundžiamame sprendime pacitavo MAĮ, Taisyklių, Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo (toliau – AĮ) nuostatas bei pažymėjo, kad mokesčių mokėtojas Asmens akcizų deklaraciją už 2022-02-14 (toliau – Deklaracija) pateikė 2025-03-10 ir joje deklaravo į valstybės biudžetą mokėtiną 64 306 Eur akcizų sumą, dalis deklaruotos akcizų sumos (26 463,80 Eur) sumokėta / įskaityta iki 2025-06-01, o dėl likusios sumos – 37 842,20 Eur buvo sudaryta mokestinės paskolos sutartis, t. y. prievolė įvykdyta pavėluotai (deklaravimo ir mokėjimo terminas 2022-02-15).

Inspekcija įvertino Pareiškėjo pateiktus duomenis dėl socialinės padėties. Skundžiamame sprendime nurodyta, kad Pareiškėjas pateikė Užimtumo tarnybos pažymą, kad nuo 2025-01-28 yra registruotas užimtumo tarnyboje; 2025-08-07 Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros sprendimą dėl dalyvumo lygio nustatymo, iš kurio matyti, kad Pareiškėjui nuo 2025-07-22 iki 2026-07-21 nustatytas 45 proc. dalyvumo lygis ir 55 proc. netekto dalyvumo lygis; Sodros sprendimą dėl 295,12 Eur šalpos negalios pensijos skyrimo laikotarpiu nuo 2025-07-22 iki 2026-07-31; Sodros sprendimą dėl 42,29 Eur šalpos negalios vienišo asmens išmokos skyrimo nuo 2025-07-22 iki tol, kol atitiks Vienišo asmens išmokos įstatymo nustatytas sąlygas šiai išmokai gauti; Sodros sprendimą dėl 265,78 Eur socialinio draudimo negalios pensijos skyrimo nuo 2025-07-22 iki 2026-07-21. Skundžiamame sprendime teigė, kad Pareiškėjo mėnesinės šalpų / pensijų / išmokų pajamos sudaro 603,19 Eur.

Inspekcijos įsitikinimu, Pareiškėjo papildomai pateikti „Revolut“ ir „Artea“ bankų sąskaitų išrašai buvo neinformatyvūs. Išrašų laikotarpis (2025-11-01–2025-11-05) buvo pernelyg trumpas, todėl pagal pateiktus duomenis nebuvo galimybės įvertinti visų Pareiškėjo gautų įplaukų 2025 m. Išrašuose nebuvo matyti jokių reguliarių įplaukų, įskaitant ir socialinių pašalpų, kurios pagal pateiktus priedus prie prašymo turėtų būti gaunamos į Pareiškėjo sąskaitą. Dėl šių priežasčių Pareiškėjo pateikti išrašai Inspekcijai neleido susidaryti išsamaus vaizdo apie gaunamas Pareiškėjo pajamas.

Pateiktoje Fizinio asmens anketoje Pareiškėjas nurodė 2025 m. gavęs 10 000 Eur pajamas. Taip pat nurodė, kad 2025 m. ir praėjusiais metais negavo turto pardavimo pajamų, pateikė NTR išrašą apie asmens turtą, kuriame pažymėta, kad duomenų bazėje įrašų apie nekilnojamąjį turtą nerasta.

Inspekcija skundžiamame sprendime pažymėjo, kad VĮ „Registru centras“ 2025-11-20 duomenimis, Pareiškėjas nekilnojamojo turto objektų neturi, tačiau 2024 m. pardavė 1/2 žemės sklypo ir 1/2 dalį 8 pastatų bei kitų statinių, esančių (duomenys neskelbtini). Taip pat 2025-06-06 pardavė žemės sklypą adresu: (duomenys neskelbtini). Taigi, Pareiškėjas 2024 metais deklaravo / gavo 102 070,32 Eur pajamas: 42 000 Eur individualios veiklos pajamas ir 60 070,32 Eur turto pardavimo pajamas (atliekų pardavimo pajamos, nevykdant tokio pobūdžio individualios veiklos; kito nei būstas nekilnojamojo turto perleidimo pajamos – 60 000 Eur). Informacijos apie 2025 m. gautas pajamas, tarp jų iš nekilnojamojo turto pardavimo sandorių, Inspekcija priimant 2025-11-25 sprendimą neturėjo, nes dar nebuvo suėjęs pajamų deklaravimo terminas. Pažymėjo, kad šios informacijos nepateikė ir Pareiškėjas.

Inspekcija, vertindama Pareiškėjo socialinę padėtį, priskyrė mokesčių mokėtoją prie socialiai remtinių asmenų grupės, tačiau pritrūkus duomenų apie jo pajamas bei pajamas iš nekilnojamojo turto pardavimo gavimo, suabejojo mokesčių mokėtojo pateiktos informacijos visapusiškumu ir objektyvumu. Visgi, Inspekcija atleido Pareiškėją nuo 20

proc. akcizų delspinigių mokėjimo, t. y., nuo 1 828,63 Eur sumos, atsižvelgus į Pareiškėjo sveikatos būklę.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas. Inspekcijos 2025-11-25 sprendimas keistinas, Pareiškėjas atleidžiamas nuo 80 proc. akcizų delspinigių sumos sumokėjimo.

Mokestinis ginčas nagrinėjamoje byloje kilęs dėl Inspekcijos skundžiamo sprendimo, kuriuo Pareiškėjas buvo neatleistas nuo 7 314,54 Eur akcizų delspinigių sumos (*Komisijos pastaba*. Pareiškėjas skunde nurodęs 9 143,17 Eur sumą).

Komisija, įvertinusi Pareiškėjo skunde nurodytus ir Komisijos 2026-01-06 posėdžio metu akcentuotus nesutikimo su skundžiamu Inspekcijos sprendimu motyvus, pažymi, kad bylos nagrinėjimo apimtį lemia mokesčių mokėtojo pareikšti konkretūs ir aiškūs reikalavimai⁶, todėl šiame sprendime Komisija pasisakys dėl galimybės atleisti Pareiškėją nuo akcizų delspinigių sumokėjimo remiantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir MAĮ 113 straipsnio pagrindu, t. y., kai delspinigius sumokėti yra netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu. Šis atleidimo pagrindas gali būti taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims.

1. Dėl procedūrinių klausimų ir ginčo eigos. Komisija, spręsdama šį mokestinį ginčą, prie šio sprendimo medžiagos prijungia mokestinio ginčo medžiagą, susijusią su 2025-07-04 Komisijos sprendimo priėmimu ir suformuoja vieną ginčo medžiagą.

Nustatyta, kad Vilniaus apygardos teismas 2022-08-16 teismo baudžiamuoju įsakymu baudž. byloje Nr. 1-307-891/2022 Pareiškėją pripažino kaltu padarius nusikalstamą veiką, numatytą BK 199² straipsnio 2 dalyje. Inspekcija 2025-01-30 raštu „Dėl Akcizų deklaracijos pateikimo ir akcizų sumokėjimo“ Nr. RAA-1393 informavo Pareiškėją, kad vadovaujantis AĮ 9 straipsnio 1 dalies 8 punktu, to paties straipsnio 9 dalimi ir 14 dalimi, už akcizais apmokestinamas prekes (22997,5 vnt. pakelių cigarečių „NZ Gold“ ir 3250 vnt. pakelių cigarečių „Minsk 5 Superslims“) apskaičiuotina 64 306 Eur akcizų suma.

Pareiškėjas 2025-03-10 pateikė Deklaraciją, kurioje deklaravo į valstybės biudžetą mokėtiną 64 306 Eur akcizų sumą. Pareiškėjas sumokėjo dalį (920,45 Eur) akcizų sumos (2022-02-15). Inspekcija nuo deklaruotos akcizų sumos už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-04-23 apskaičiavo 21 927,04 Eur akcizų delspinigių. Inspekcija 2025-05-07 sprendimu atleido Pareiškėją nuo 50 proc. akcizų delspinigių sumokėjimo už 2022-02-16 iki 2025-04-23 laikotarpį. Inspekcija nurodė, kad mokesčių administratorius nedalyvavo baudžiamojoje byloje, baudžiamajame įsakyme nebuvo informacijos apie Pareiškėjui atsiradusią pareigą deklaruoti ir sumokėti akcizus nuo cigarečių, kurios buvo padarytos nusikalstamos veikos objektas. Apie pareigą nuo cigarečių vertės skaičiuoti ir mokėti akcizus Inspekcija Pareiškėją informavo 2025 m., t. y., po daugiau nei 2,5 metų nuo baudžiamosios bylos baigties. Inspekcijos vertinimu, Pareiškėjas galėjo sąžiningai nežinoti apie pareigą deklaruoti ir mokėti akcizus bei galėjo turėti pagrįstą lūkestį, jog neturi mokestinių prievolių, nes ilgą laikotarpį negavo apie jas jokių pranešimų iš mokesčių administratoriaus.

---

⁶ Mokestinio ginčo nagrinėjimo dalyką ir pagrindą, t. y. savo pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso gynybos būdą bei apimtį, nustato pats skundą padavęs subjektas, skunde suformuluodamas materialųjį teisinį reikalavimą bei nurodydamas aplinkybes, kuriomis jį grindžia (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-01-26 nutartis adm. byloje Nr. A-858-257/2012; išplėstinės teisėjų kolegijos 2014-04-10 nutartis adm. byloje Nr. A261-1032/2014)

Nustatyta, kad Pareiškėjas iki 2025-06-01 padengė dalį – 26 463,80 Eur akcizų prievolės.

Komisija 2025-07-04 sprendimu atleido Pareiškėją nuo 2 192,70 Eur akcizų delspinigių sumokėjimo, pripažinusi svarbia aplinkybe Pareiškėjo rodomą operatyvumą ir iniciatyvą vykdant prievolės valstybei bei įvertinus ekonominių priemonių proporcingumo kriterijų.

Pareiškėjas su Inspekcija 2025-07-07 pasirašė Mokestinės paskolos sutartį dėl 37 842,20 Eur sumokėjimo.

Inspekcija, įvertinusi Pareiškėjo socialinę būklę, skundžiamu sprendimu atleido Pareiškėją nuo 1 828,63 Eur akcijų delspinigių sumokėjimo.

2. Dėl delspinigių dydžio. Komisija 2026-01-06 vykusio posėdžio metu, siekiant nustatyti ar Pareiškėjui tinkamai buvo apskaičiuoti delspinigiai, paprašė Inspekcijos pateikti papildomą medžiagą.

2.1. Dėl akcizų delspinigių dydžio (užregistruotų iki 2025-04-29). Pareiškėjui pateikus 2025-04-07 prašymą, Inspekcija už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-04-29 apskaičiavo mokėtiną 21 927,04 Eur akcizų delspinigių sumą (*Komisijos pastaba.* Delspinigių ataskaita, suformuota 2025-04-29), nuo kurios 50 proc. sumokėjimo Pareiškėjas buvo atleistas. Komisija 2025-07-04 sprendimu papildomai atleido Pareiškėją nuo 2 192,70 Eur akcizų delspinigių sumos.

Iš viso iki 2025-04-29 Pareiškėjas privalėjo sumokėti 8 770,82 Eur akcizų delspinigius.

2.2. Dėl akcizų delspinigių dydžio (užregistruotų iki 2025-06-01). Pareiškėjui pateikus pakartotinius 2025-10-10 ir 2025-10-15 prašymus, mokesčių mokėtojas 2025-11-20 (prašymų nagrinėjimo dieną) valstybės biudžetui buvo skolingas 9 143,17 Eur akcizų delspinigių (*Komisijos pastaba.* Delspinigių ataskaita, suformuota 2025-11-20). Paminėtina tai, kad Pareiškėjas prašymų pateikimo dieną Inspekcijai jau buvo sudaręs su mokesčių administratoriumi Mokestinės paskolos sutartį, pagal kurią laikotarpiu nuo 2025-05-15 iki 2028-06-25, įsipareigojo kas mėnesį mokėti po 1 051,17 Eur.

Inspekcija 2026-01-08 pateikė papildomą informaciją bei nurodė, kad laikotarpiu nuo 2025-04-29 iki 2025-06-01 Pareiškėjui papildomai buvo apskaičiuota 372,35 Eur akcizų delspinigių suma, po 2025-06-01 Pareiškėjui delspinigiai nėra skaičiuojami.

Taigi, iš viso Pareiškėjui buvo apskaičiuota 9 143,17 Eur (8 770,82 Eur + 372,35 Eur) akcizų delspinigiai, nuo kurių dalies (20 proc.) Pareiškėjas buvo atleistas. T. y., buvo atleistas nuo 1 828,63 Eur sumos delspinigių sumokėjimo bei neatleistas nuo 7 314,54 Eur delspinigių sumokėjimo.

3. Dėl atleidimo nuo delspinigių sumokėjimo. Pareiškėjas savo rašytiniuose procesiniuose dokumentuose pažymėjo, kad po eismo įvykio neteko darbingumo bei sveikatos, todėl prašo atleisti nuo akcizų delspinigių sumokėjimo dėl sunkios socialinės ir ekonominės padėties (pagal MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą pagrindą).

Komisija primena, kad šiame punkte įtvirtintas atleidimo nuo delspinigių pagrindas neatsiejamas nuo MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtintos taisyklės – netikslinga priverstinai išieškoti nepriemoką, kadangi sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Pagal šią taisyklę mokesčių mokėtojas, prašantis atleisti nuo delspinigių, turi teikti faktinius duomenis, įrodančius, jog jam reikalinga valstybės parama arba tokia parama jau teikiama.

Komisija spręsdama šį ginčą pažymi, kad Įstatymo leidėjas MAĮ 113 straipsnį „Beviltiška mokestinė nepriemoka ir baudos pripažinimas beviltiška“ taiko dviem skirtingais atvejais:

Pirmuoju atveju, spręsdamas mokestinės nepriemokos / administracinių baudų beviltiškumo klausimą, yra nurodęs, kad „beviltiška gali būti pripažįstama ta mokesčių mokėtojo mokestinė nepriemoka, kurios neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba kurią priverstinai išieškoti netikslinga socialiniu ir (arba) ekonominiu požiūriu, kai: 1) nerasta mokesčių mokėtojo turto arba rastas turtas yra nelikvidus (mažai likvidus); 2) priverstinio išieškojimo išlaidos didesnės už mokestinę nepriemoką; 3) netikslinga priverstinai išieškoti nepriemoką, kadangi sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Šis nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindas taikomas tik mokesčių mokėtojams, kurie yra fiziniai asmenys, arba kai individualių (personalinių) įmonių savininkų ar ūkinių bendrijų narių sunki ekonominė (socialinė) padėtis“. Mokestinės nepriemokos pripažinimo beviltiška, beviltiškų mokesčių nepriemokų revizavimo bei apskaitos tvarką ir mokestinės nepriemokos priverstinio išieškojimo išlaidų apskaičiavimo metodiką nustato centrinis mokesčių administratorius, suderinęs su finansų ministru (MAĮ 113 straipsnio 4 dalis). Nagrinėjamu atveju, Inspekcija nespėdė klausimo dėl ginčo nepriemokos pripažinimo beviltiška ir atitinkamai nebuvo priimtas Inspekcijos sprendimas dėl šios skolos pripažinimo beviltiška.

Antruoju atveju, spręsdamas mokestinuose ginčiuose paskirtų sankcijų (apskaičiuotų delspinigių) atleidimo nuo sumokėjimo klausimą. Būtent šis teisinis instrumentas buvo taikomas Pareiškėjo atžvilgiu. Pritartina pasisakymams, kad Inspekcija nerenka duomenų apie asmens ekonominę / socialinę padėtį, tokių duomenų neturi ir Komisija, todėl sprendžiant ginčą vertinami duomenys / įrodymai, kurie buvo pateikti mokesčio ginčo medžiagoje (proceso šalių).

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje ne kartą konstatavo, kad MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktas ir 113 straipsnio 1 dalies 3 punktas atleidimą nuo delspinigių sieja su sunkia fizinio asmens ekonomine (socialine) padėtimi ir vien asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo atleisti nuo delspinigių sumokėjimo; tam būtina įvertinti visas mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.) (LVAT 2010-06-07 nutartis adm. byloje Nr. A442-807/2010, 2016-01-28 nutartis adm. byloje Nr. A-154-438/2016, 2018-01-24 nutartis adm. byloje Nr. A-94-261/2018, 2019-08-07 nutartis adm. byloje Nr. eA-3459-968/2019, 2021-09-29 nutartis adm. byloje Nr. A-2692-968/2021, 2024-06-12 nutartis adm. byloje Nr. eA-922-442/2024). Taip pat LVAT yra nurodęs, kad prašantis atleisti nuo delspinigių turi teikti faktinius duomenis, įrodančius, jog jam reikalinga valstybės parama arba tokia parama jau teikiama (2014-04-22 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1114/2014, 2017-06-14 nutartis adm. byloje Nr. A-1321-442/2017, 2021-04-14 nutartis adm. byloje Nr. eA-511-556/2021, 2024-01-31 nutartis adm. byloje Nr. eA-445-442/2024).

Komisija spręsdama šį ginčą, įvertinusi paminėtas įstatymo nuostatas bei formuojamą teismų praktiką, toliau spręš ar Pareiškėjo padėtis prašymų nagrinėjimo metu atitiko nustatytus kriterijus.

3.1. *Dėl socialinės padėties.* Pasisakytina, kad nėra ginčo dėl Pareiškėjui skiriamos valstybės paramos. Pareiškėjas yra netekęs darbingumo, jis gauna įvairias socialines pašalpas, pensiją. Kaip nurodė skunde Komisijai, turi išlaikytinių asmenų (nepilnametį vaiką).

Pareiškėjas mokesčių administratoriui pateikė 2025-04-04 VĮ „Respublikinė Vilniaus universitetinės ligoninė“ Stacionaro ekspertizės išrašą, iš kurio matyti, kad Pareiškėjas 2025 m. tam tikru laikotarpiu dėl traumos buvo hospitalizuotas. Dėl patirtos avarijos Pareiškėjui buvo nustatytas 45 proc. dalyvumo lygis bei metams paskirtos įvairios valstybės pašalpos / pensijos / išmokos. Pareiškėjas yra registruotas Užimtumo tarnyboje.

Komisija, išanalizavusi byloje pateiktus duomenis, sutinka su Pareiškėjo pozicija, kad asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija. Paminėtina, kad tam neprieštarauja ir Inspekcija, skundžiamame sprendime pripažindama, kad mokesčių mokėtojo būklė yra pagrindas atleisti mokesčių mokėtoją nuo dalies delspinigių sumokėjimo (20 proc.).

3.2. *Dėl ekonominės padėties.* Pareiškėjas su skundu Komisijai pateikė papildomą medžiagą. Pareiškėjas Komisijai pateikė 2025 metų banko sąskaitų išrašus. Taip pat nurodė aplinkybes kaip 2025 m. buvo parduotas nekilnojamas turtas.

Komisija neturi duomenų apie Pareiškėjo valdomas banko sąskaitas, tačiau tokius duomenis renka Inspekcija. Iš skundžiamo Inspekcijos sprendimo matyti, kad mokesčių administratoriui pritrūko duomenų apie „Revolut“ ir „Artea“ bankų sąskaitų išrašus. Taip pat paminėtina, kad Inspekcijai kilo abejonių dėl pajamų, panaudotų 2025 m. Pareiškėjui pardavus turtą – žemės sklypą adresu: (duomenys neskelbtini). Kaip matyti pagal Pareiškėjo pateiktą ginčo medžiagą, šios pajamos buvo panaudotos padengti akcizų prievolę. T. y., visos gautos lėšos už parduotą nekilnojamąjį turtą 2025 m. buvo pervestos į valstybės biudžetą.

Taigi, Pareiškėjui pateikus papildomus duomenis dėl jo ekonominės padėties bei pašalinus abejones nustatytas skundžiamame Inspekcijos sprendime, pasisakytina, kad Pareiškėjo teisinis statusas (ekonominė padėtis), 2025-10-10 ir 2025-10-15 prašymų nagrinėjimo dieną, atitiko MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 113 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytus kriterijus.

Apibendrinus nustatytas aplinkybes, kurias pateikė abi ginčo šalys, bei išklausius Komisijos 2026-01-06 posėdžio metu išsakytus argumentus, pripažinus, kad šiame ginčo etape valstybės remiama Pareiškėjo socialinė padėtis nustatyta vieneriems metams, Komisija sprendžia, kad Pareiškėjas atleistinas nuo 80 proc. akcizų delspinigių sumokėjimo, t. y., 5 852 Eur, nurodant jam į valstybės biudžetą sumokėti 1 463 Eur.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 4 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-11-25 sprendimą dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. 21.222 Mr) 500-1358.

2. Nurodyti A.A. sumokėti 1 463 Eur akcizų delspinigius.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

Komisijos narė

Gvida Ivanauskienė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė